

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 15.IV 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Tjelesna povreda lučkog radnika prilikom rada na brodu - Brodar je odgovoran za poduzimanje zaštitnih mjera kod ukrcaja, iskrcaja ili slaganja tereta na brodu - Jedino ne odgovara za dizalicu koju stavi na raspolaganje luka - Brodar je odgovoran za štetu prouzrokovanu tjelesnom povredom lučkog radnika, nastalu nepoduzimanjem zaštitnih mjera koje je on dužan poduzeti

Prilikom slaganja tereta u brodu, jedan lučki radnik, koji je slagao sanduke prediva, pao je i zadobio tjelesnu povredu. U postupku je utvrđeno da su sanduci slagani na visinu veću od 2 metra, i da nije bila postavljena zaštitna mreža radi sprečavanja pada radnika.

U sporu koji je pokrenuo radnik za naknadu štete protiv broдача, prvostepeni sud je tužbu odbio i obvezao tužitelja na snaslanje parničnih troškova.

U obrazloženju svoje presude prvostepeni sud polazi sa stajališta da je tužitelj član kolektiva pretovarnog poduzeća, koje je adresat propisa Pravilnika o HTZ mjerama pri lučko-pretovarnom radu, na koje se propise tužitelj poziva. Po stajalištu prvostepenog suda ni jedna od odredaba toga Pravilnika ne obavezuje broдача da pretovarnom poduzeću daje na raspolaganje zaštitnu mrežu, a pogotovo ga ne obavezuje da brodska posada razapinje tu mrežu. Suprotno tome prvostepeni sud smatra da i po propisu čl.44, t.6 Zakona o radnim odnosima poslodavca tereti obaveza opskrbe sigurnosnom opremom i nadzor nad upotrebom odgovarajućih osobnih i drugih zaštitnih sredstava. Budući da tuženik nije bio poslodavec tužitelj, niti je izričitim propisom obavezan da opskrbljuje radnike pretovarnog poduzeća sigurnosnom opremom, prvostepeni sud je našao da je tužitelj neosnovano upravio svoju tužbu protiv tuženika i dosljedno tome presudio.

Protiv presude tužitelj se žali zbog pogrešne primjene materijalnog prava /čl.342, st.1, t.3 Zpp./, te predlaže da ju žalbeni sud ukine, i vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i odlučivanje.

Žalba je osnovana.

Prvostepeni sud pravno griješi kad smatra da su adresati Pravilnika o HTZ mjerama pri lučko-transportnom radu isključivo radne organizacije spomenute u čl.4 istoga Pravil-

nika. Suprotno tome iz čl.43 Pravilnika proizlazi da Pravilnik statuirá i odgovornost nosioca prava korištenja, odnosno vlasnika broda ili zapovjednika broda kao njegova zamjenika, kad se ostvare uvjeti predviđeni tim članom. U smislu st.1 toga člana, ako se lučko-transportni rad obavlja na palubi ili u skladištu broda pomoću brodske dizalice i njene opreme, odgovoran je za provodjenje zaštitnih mjera brod. U smislu st.2 istog člana, ako je dizalice stavila na raspolaganje luka, ona je odgovorna za provodjenje odgovarajućih zaštitnih mjera. Za sve ostale zaštitne mjere pri radu na brodu kao objektu, dakle na palubi ili u skladištu broda, uključujući i glavne ljestvice, odgovoran je u smislu st.3 istog člana zapovjednik broda. Potonji propis u skladu je i sa Zakonom o posadi brodova JTM, kojim je u čl.26 određeno da zapovjednik broda rukovodi svim poslovima na brodu, pa je stoga po čl.27, st.3 pored ostaloga dužan brinuti se i o pravilnom ukrcavanju i slaganju tereta na brodu.

Iz takvog teksta propisa nesumnjivo slijedi da je brod, odnosno zapovjednik broda, dužan voditi nadzor nad provodjenjem HTZ mjera kad se radi o radovima koji se obavljaju na brodu kao objektu i s brodskim spravama, pa snosi i odgovornost za propuštanje, koje bi za posljedicu imalo povredu, odnosno nesreću pri radu.

U konkretnom slučaju radilo se o slaganju tereta u brodskom skladištu na visinu veću od 2 m, pa je teret po propisu čl.21, st.4 Pravilnika o HTZ mjerama pri lučko-transportnom radu morao biti zaštićen mrežom radi sprečavanja pada lučkog radnika. Prema naprijed navedenom dužnost nadzora nad provodjenjem te zaštitne mjere teretila je zapovjednika broda, i on je bio dužan osigurati njevu primjenu. Nije sporno da propisana zaštitna mjera nije bila provedena, i da se upravo toj činjenici ima pripisati nastala povreda radnika. Stoga za time nastalu štetu, odnosno povredu, odgovara zapovjednik broda, odnosno za nje, po čl.294 Zakona o radnim odnosima, nosilac prava korištenja broda.

Pobijana presuda, kojom je zahtjev protiv nosioca prava korištenja broda odbijen, donesena je prema tome na temelju pogrešne primjene materijalnog prava.

Presudu je valjalo ukinuti s razloga što se prvostepeni sud na temelju zauzetog pravnog stajališta nije uopće upuštao u ocjenu visine zahtijevane naknade. Budući da je tuženik u odgovoru na žalbu osporio ne samo osnovu nego i visinu zahtjeva, valjalo je prvostepenom sudu omogućiti da tužbu u tom pravcu raspravi, što će učiniti u nastavku postupka.

Z.R.

Bilješka. - U gornjoj presudi tuženik je bio brodar, i sud je stao na stajalište da je on obavezan za poduzimanje zaštitnih mjera. Međutim iz te presude ne slijedi da za štetu ne bi odgovarao i radnikov poslodavac, lučki stivačor. Sud se tim pitanjem nije bavio jer stivačor nije bio tužen.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 15.IV 1965.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, prof.dr Natko Katičić

Spor iz radnog odnosa člana posade - Klausula o nadležnosti za rješavanje ovih sporova mora biti određena - Nije određena klausula koja se općenito poziva na nadležnost konzularnih vlasti države čiju zastavu brod vije ili neke određene države - Pasivno je legitimiran brodar broda u čije je ime zapovjednik sklopio ugovor o radu i pod pretpostavkom da brodar nije brodovlasnik - Brodovlasnik može, i ako nije brodar, odgovarati na temelju načela o privilegiranim tražbinama

Tužitelji su bivši članovi posade jednoga stranog broda, a tuženik je brodar toga broda. Tužitelji u tužbi iznose da im je tuženik ostao dužan određene svote iz radnog odnosa. Tuženik je među ostalim postavio prigovor nedopustivosti redovnog pravnog puta, jer da su stranke u ugovoru izričito ugovorile nadležnost konzularnih vlasti. Osim toga iznosi prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije, jer da on nije bio brodovlasnik broda na kojem su tužitelji bili namješteni.

Prvostepeni sud je odbio oba ova prigovora, a drugostepeni je to stajalište potvrdio.

Razlozi drugostepenog suda jesu slijedeći:

Ne stoji prigovor nedopustivosti redovnog pravnog puta. Ovaj prigovor tuženik zasniva na činjenici što su stranke ugovorima o radu ugovorile nadležnost suda konzularnih vlasti zastave broda, kao nadležnog za odlučivanje o sporovima koji bi iz tih ugovora mogli nastati. Nadovezujući na činjenicu da tuženikov brod vije libanonsku zastavu, tuženik ističe da je za presudjenje ovoga spora nadležan libanonski sud, a ne Jugoslavenski privredni sud.

Razmatrajući ugovornu klausulu na koju se tužitelj poziva, ovaj sud je našao da ona u nekim ugovorima određuje da se stranke podvrgavaju "isključivo sudu konzularnih vlasti zastave broda" /esclusivamente al giudizio della autorità consolari della bandiera della nave/, dok su u drugim riječi